

ÖZET

Kırım Tatarları oldukça zengin bir halk edebiyatı geleneğine sahip Türk topluluklarından biridir. Kırım Tatarları, uzun süre göçebe ve sürgün bir hayat sürdürdüklerinden ve Sovyet baskısı altında kaldıklarından uzun ve köklü bir edebiyat geçmişine sahiplerdir. Özellikle bir milletin kendi kendini yaratabilmesinde geleneğin önemi ve bunu edebi esere aktarış şekilleri oldukça önemli unsurlardır. Kırım Tatarlarının adetleri, gelenek ve görenekleri bilim adamları tarafından derlenmiş ve topluma yararlı hale getirilmiştir. Bu yüksek lisans çalışmamızda, Kırım Tatar Türkleri tanıtılmış, coğrafya kapsamında bilgiler verilmiştir. Özellikle efsane türü tezimiz için önemlidir, daha önce Türkiye Türkçesine aktarılmamış birçok Kırım-Tatar efsanesi tespit edilip tezimizin arkasına eklenmiştir. Kırım Tatar Halk Edebiyatı ürünlerinden birçoğu örneklendirme yapılırken kiril alfabesinden de latin alfabesine aktarılmıştır. Çalışmamızın asıl amacı, sürekli yurdundan edilen ve göç ettirilen bu halkın psikolojisini incelemek ve bu durumu edebiyatına nasıl dahil ettiğini görebilmektir. Destan içerisinde ulusal kimliğin işlenmesi ve otorite kavramlarının sembolik tanımı işlenmiştir.

Çalışmamızdaki diğer amacımız, metinler içerisinde var olan yurtsuzluk kavramı ve halk benliğinin türlerde nasıl geçtiğini araştırmaktır. Araştırmamızın, Türk dünyasına faydalı olmasını amaçlıyoruz.

Anahtar Kelimeler: Kırım Tatar, folklor, halk edebiyatı, masal, efsane, destan

ABSTRACT

Crimean Tatars are one of the Turkish communities with a very rich folk literature tradition. The Crimean Tatars have a long and deep-rooted literary history, as they have lived a nomadic and exile life for a long time and remained under Soviet pressure. The importance of tradition and the way it is transferred to a literary work are very important elements, especially in the self-creation of a nation. Every part of the culture of the peoples is undoubtedly reflected in their literature.

In this master's study, Crimean Tatar Turks were introduced and information was given within the scope of geography. At the same time, the exiles and migrations of the Crimean Tatars were also mentioned in detail. In the second part of our study, Crimean Tatar Folk Literature is outlined. While many of the Crimean Tatar Folk Literature products were sampled, they were transferred from the Cyrillic alphabet to the Latin alphabet. The main purpose of our study is to examine the psychology of this people, who were constantly displaced and displaced, and see how they included this in their literature. Even in the tradition of epic, we come across issues such as the creation of a people and folk law. In the epic, the symbolic definition of the processing of national identity and the concepts of authority is covered.

The most important finding obtained in our study was the concept of patriotism, which is also present in other Turkish world literatures, and how the infrastructure of the folk self is skillfully processed in these genres. In addition to this, we have also brought out folk literature products that have not been transferred to the Latin alphabet until now. In addition, the information we obtained provided a different perspective on the works we focused on. We hope that our work will be beneficial to the Turkish world.

KEYWORDS: kırım tatar, folklor, folk literature, legendary